

* **Formo.** 1 Ekstera aspekto: la ~o de meblo, vazo, membro, placo; en ~o Z, sub la ~o de triangulo Z, de piramido, de sonorilo; doni al io la ~on de sfero; ricevi, akcepti Z, preni la ~on de. Kp FIGURO, LINIARO, FASONO, ARANĜO. 2 Maniero de la ekstera montriĝo: la ~o de regado ŝanĝiĝis post la milito en multaj landoj; la unuan fojon ŝi nun eldiris en ~o de laŭta plendo tion, kion ŝi portis en si de longe Z; la gramatikaj ~oj (Kp PRĤKO). 3 Maniero de la ekstera montriĝo konsiderata kontraste al la enhavo, al la esenco: la poeto donis al tiu banala temo originalan ~on; la ~o de tiu parolato estas agrabla, sed la enhavo estas bagatela; la riproĉo estas prava, sed ĝia ~o estas tro akra (Kp REDAKTO, STILO, FORMULO). 4 Konformeco al la bonedukaj manieroj, al deceso, konveneco, aŭ al la legaj formalaj: akurate observi la ~ojn; mi protestas nur pro ~o. ~a. Nur laŭ la ~o 3 k 4. ...~a (en kunmetaĵo). En ~o de, en ~o ...a, havanta ~on de ...o, aŭ ~on ...an: faden~a, arko~a, pir~a, long~a, bel~a Z. Plen~a Z. = formala 4; meritanta sian nomon: havi plen~an kapdoloron Z; plen~a vojo tie trakondukas Z; pri tio mi havis kun li plen~an disputon Z. Unu~a Z. Havanta nur unu ~on, senŝanĝa, nevaria, maldiversa (Kp UNUTONA). ~i (lr). 1 Krei, fari, estiĝi ion, donante al ĝi difinitan ~on, aranĝi laŭ difinita ~o: ~i poton el argila tero B; ~i rondon per cirkelo; ~i societon; la fluo ~is profundan kavon; pro la multeco de la pasaĝeroj oni devis ~i duan vagonaron; ĉiu poras el unu vorto ~i diversajn aliajn Z; ~i al si juĝon pri io Z. 2 Konsisti, estiĝi ion, alprenante al si ian difinitan ~on, sin prezenti sub ia difinita ~o: la vaporoj ~as nubojn B; la popolamaso ~is tongan vicon antaŭ la teatro; ĉe tiu loko la strato ~as angulon; la bordoj de Nilo ~is bulvarojn B; la limon ~is kanalo B; la egipta popolo ~is kvaŝaŭ unu personon B; la virinoj ~is pli ol du trionoj de la ĉeestantoj; ĉenajo da moneroj ~is belan kolringon; la dekstraj partioj ~as tri grupojn en la Parlamento; la infanoj ~is rondon ĉirkaŭ la patrino; la bazon por tiu riĉeco ~as la abundo de karbo; ~i kvadraton ㊦ (sin ordigi kvadrato) (Kp PREZENTI). 3 Havigi per edukado k instruado iajn kvalitojn k

kutimojn, prepari al ia profesio aŭ metio: tiu instituto ~as bonajn inĝenierojn; homo ~itu per libroj (Kp PREPARI, EDUKI, KULTURI). ~iĝi. Estiĝi laŭ difinita ~o; ricevi ~on: granda kavaĵo ~iĝis sub la domo; la societo ~iĝis en la jaro 19...; el tiuj oficistoj ~iĝis iom post iom la hereda aristokrataro B. ~ado. Ago ~i: ~ado de societo; vort~ado (vortlarado). ~aja Z. Formala, laŭ~a Z. ~itaĵo. Produkto. ~ilo, ~ujo. Kava modelilo, en kiun oni verŝas molan materion, kiu malmoligante konservas la ~on de la modelilo: ~ilo por kuko, statuoj, fromaĝo, glaso, papero (Kp MATRICO, MULTILO). Ali~i Z, ali~igi Z. Doni alian ~on; trans~i: ali~ila frazon, sian veston; ĉirkaŭi ŝin nokta mallumo, kiu malbrankilecon al~igas en timegon Z (Kp ŜANĜI, ALIGI, METAMORFOZI). Ali~iĝi. Ricevi alian ~on: ĉio iom post iom ali~igas en la mondo; la malharmonia ali~igas en harmonion Z; senĉesa ali~iĝoj prezentigis antaŭ ŝiaj okuloj Z. De~i (lr), fuŝ~i, mls~i, ~odifekti. Malaperigi la donitan ~on, doni malbonan ~on, defaligi de la bona ~o. Re~i (lr). Doni alian pli bonan ~on: re~i la societon, la lingvon Z, la regularon; fari re~ojn; re~isto Z, re~emulo Z. Trans~i Z. Ali~i. Trans~ismo ㊦. Doktrino kiu kialigas la diferencigon de la vegetaĵaj k bestaj specoj per trans~iĝo de primitiva tipo, kiu dum jarmiloj evoluadis adaptiĝante al la medio.

formacio Z. 1 ★ Speciala aranĝo de la tavoloj de la tero, rilate al unu geologia epoko. 2 ㊦ Diversa aranĝo, laŭ kiu ordiĝas la eroj de korpuso aŭ armeo: balata ~o; la sanitariaj ~oj.

Formala. 1 Rilata al la formo, sed ne al la esenco de la afero, laŭforma, priforma: la reformistoj traktadas tiun principon tro ~e Z; mia demando estas nur ~a, sed ne tuŝas la principon; la ~aj diskutoj ne interesas min. 2 Laŭkutima, laŭregula, laŭleĝa; konforma al konvencio, al deceso: ~a kontrakto B; prezenti ~an raporton Z; li plenumis ĉiujn ~ajn detalojn de la edziĝa ceremonio. 3 Farita laŭ ceremonia formo: ~a vizito; poste okazis ne~a festo k bato; ~a akcepto de vizitantoj. 4 Plenprecize esprimita, en preciza formo, plenforma, nepra: ~a